

P. nigra bij Voorst.

Tijdens de vorige eeuw gaven de toenmalige kunstschilders de voorkeur aan menselijke figuren, die wij nu, op z'n zachtst gezegd, zeer mollig zouden noemen en bij het zien waarvan een hartchirurg de kassa al hoort rinkelen.

In de tijd van Lodewijk XIV was een witte huid geliefd, want dat betekende, dat je rijk was en niet „om den brode” op het veld hoefde te werken. Nu zou een arts onmiddellijk het advies geven om een paar weekjes naar zee te gaan.

Rond 1900 keken vele plattelandsbewoners met verlangende blikken naar rokende schoorstenen aan de horizon. Tegenwoordig organiseren we protestmarsen tegen die „lucht- en horizonvervuiling”.

Tussen de twee wereldoorlogen zat een Drentse boer in zijn schamele behuizing weg te dromen bij een foto van het groene gras in Zuid-Holland. Op onze flat, 12 hoog-nr. 485, verslinden we nu vakantiefolders met afbeeldingen van „pittoreske” Drentse boerderijtjes.

Anno 1979 zal een Spaanse boer, in een door ons met zorg uitgekozen vakantiedorpje, zich vergapen aan foto's van onze vlakke polders.

Vroeger, toen men zich, tussen de chaos van oorlogen, epidemieën en misoogsten in leven probeerde te houden, waren een volle maag, vastigheid en regelmaat, doelen om na te streven.

Nu we dit allemaal hebben, verlangen we weer naar een zekere grilligheid (binnen zekere grenzen natuurlijk).

Wat heeft dit allemaal met populier te maken, vraagt u zich af. Eigenlijk een heleboel. Want als we het over de image van populier hebben, komen we op eenzelfde soort verhaaltje uit.

In ons hedendaagse, welvarende, leven van werken, eten en slapen volgens strakke tijdschema's en wonen in strakke flats of rijtjeshuizen, spelen vrije weekeinden en vakanties een belangrijke rol. In die perioden van vrije tijd verwisselen we ons vaste levensritme in onze rechtlijnige woonomgeving gaarne met een betrekkelijk primitief bestaan elders. Onze tent zetten we graag net even anders neer dan onze buurman-kampeerder; ons hotel moet schijnbaar achteloos tegen een bergwand aangeplakt zijn. We hebben in ons dagelijks, volgens strak regiem verlopend, leven de onbedwingbare neiging om onze vrije tijd, voor zover

mogelijk, grillig, bijna chaotisch te laten verlopen in een grillige omgeving. Een uitzondering vormt het rechtlijnige strand, waar we ons graag in de zon koesteren omdat ons leven zich voornamelijk binnenshuis afspeelt.

Een minister van buitenlandse zaken zal echter juist zijn vakantie thuis doorbrengen met regelmatige tijden van eten en slapen, want die situatie is voor hem juist ongewoon.

Vrije tijd, vrijheid betekent voor ons: Grilligheid, onregelmatigheid, chaos. We houden ons dan ook graag op tussen grillige bergformaties, op slingerende paadjes en ... in grillige bossen.

Het liefst zien we b.v. onregelmatige beuken- of eikenbossen, ontstaan door beukenootjes of eikels te zaaien.

Die beuken- en eikenbossen zijn ook eens aangelegd; het systeem van aanleg, het zaaien, beantwoordt echter beter aan ons „vrijheidsgevoel” dan de volgens vaste regels aangelegde populierenbossen. Ook bevinden onze vakantie-(vrijheids-) plaatsen zich niet in het vruchtbare Westen van Nederland, maar op de armere gronden van de Veluwe, Drenthe of Brabant. Dáár zoeken we „de natuur”. De bodem op die „vrijheids”-(vakantie-) plaatsen is meestal ongeschikt voor de populier, maar wel groeien daar b.v. de eik en de beuk; populier beantwoordt ook hierbij niet aan ons „vrijheidsgevoel”.

Een ander aspekt is, dat oude bomen een veel grilliger voorkomen hebben dan jonge bomen. Tot de leeftijd van 80 à 100 jaar hebben eik noch beuk die aantrekkelijke habitus (stakenfase). Maar omdat teelt van beuken en eiken een financieel oninteressante bezigheid is, laten we deze (gezaaide) bossen zo oud worden als maar mogelijk is.

Oude populieren zijn niet zo grillig als andere bomen, maar omdat deze houtsoort toevallig wel financieel interessant is, wordt de populier niet de tijd gegund om oud te worden en daardoor een interessante, grillige habitus te krijgen.

Dezelfde bosbeheerders, die de populier niet oud laten worden omdat de houtopbrengst van deze houtsoort een welkome aanvulling is op de exploitatiekosten van andere houtsoorten zeggen dat de populier een oninteressante boom is omdat deze niet oud, en dus niet grillig van habitus wordt. Vat u?... Ik niet.

Iedere gemeenschap heeft een, meestal negatieve, uitzondering op de regel nodig om er van tijd tot tijd „eens lekker tegenaan te schoppen”: Elke dorpsgemeenschap heeft z'n „dorpsgek”; elke kudde z'n „zwarte schaap”; de discipelen van Jezus hadden hun „Judas”; elke geschiedenis heeft z'n „zwarte bladzijde”; enz. enz. En ... de Nederlandse bosbouw heeft z'n „populier”.

Door allerlei misvattingen over populier wordt over het hoofd gezien, dat populier de gewenste grillige habitus, die men bij eik en beuk pas na 200 jaar kan waarnemen, reeds na 40 à 60 jaar bereikt.

Daarom ben ik van mening, dat de boomsoort populier geen uitzondering is, maar dat de populier

— t.o.v. andere loofhoutsoorten anders wordt behandeld (het is de enige boom die profijtelijk kan worden geëxploiteerd, daarom exploitatiegericht wordt aangelegd en geen tijd krijgt om oud te worden)

— niet aan ons „vrijheidsgevoel” beantwoordt (de bodem van onze vakantie-plaatsen is niet geschikt voor populier en daarom is er geen associatie: Vakantie-vrijheid/populier; door exploitatiegerichtheid ook geen grillige habitus en geen onregelmatige beplantingen).